

TUIKKI 2/2003

Joensuun Perhokalastajat ry

T u i k k i

Joensuun Pehokalastajat
ry:n jäsenlehti 2/2003

SISÄLTÖ

Halivilivoo	3
Kevään/kesän 2003 ohjelma ja tapahtumat	5
Seuran perinteiset pilkkikilpailut	6
Kevään/kesän 2003 tapahtumat jatkuu... ..	7
Pielisen Järvilohen nykytilanne	8
Musta aalto	11
Virveliperho	13
Koskikalastus Pirkanmaalla	15
A wish	16

Kannen piirros Esa Hurrin taiteellisesta kädestä.

© Joensuun Pehokalastajat ry
www.joensuunperhokalastajat.cjb.net
Taitto: *Maarit Ignatius*, gsm 050 354 8453,
s-posti: *maarit.ignatius@surfeu.fi*

HALIVILIVOO

halivilivoo

Kalahattu päässäni; perhokelan kampea määrätietoisesti pyörittäen istun olohuoneessa keinutuolissani. Räystäään valuva kevätvesi ja kiikkuni keinunta (keinutuolin liikerata ja rytmi ovat hyvinkin lähellä lohivapani toimintaa) vievät minut joelle ja keskelle nousevia lohia. Näin keväisin miehen mieli on herkkä ja mentaaliharjoitukset oiva tapa valmistautua kesän koitoksiin.

Koko katon lape rytisee, jää ja lumi syöksyvät katolta alas lohieni päälle. “Kettunen! Lumitöihin! HETI!” Varsin vaikealuontoinen vaimoni ei ymmärrä, että herkässä tilassa olevaa miestä ei tällöin, kalastuksen ollessa pahasti kesken, tulisi häiritä maallisilla murheilla. Naisen tulisi-kin tehdä auliisti lumityöt kun miehellä on kalahattu päässä!

Naiset ovat antaneet paljon perhokalastukselle (ei koske vaimoani). Kajaanilainen Maria Renfors (1852–1934) kävi hakemassa perhonsidontaoppinsa Englannista 1800-luvun loppupuolella ja häntä voidaan pitää “Suomen Perhokalastuksen Äitinä”. On hienoa, että hänen muistoaan vaalitaan Kajaanissa järjestettävien “Maria Renforsin muistokilpailuiden” kautta. Amerikkalainen Mrs. Carrie Stevens (1882–1970) on yksi merkittävimmistä kalanpoikajäljittelmien kehittäjistä, osaltaan tätä kautta ovat kehittyneet myös nykystreamerit. Vanhat Stevensin perhot ovat tekemässä voimakkaasti uutta tulemistaan; Stevensille ja hänen perhoilleen on omistettu kirja Hilyard:”Maker of Rangeley favorite Trout & Salmon Flies”, lisäksi Paul Smookler kirjassaan “Forgotton Flies” nostaa Carrie Stevensin ansaitsemalleen paikalle.

Tenolla kalastaa useita aviopareja; havainnointini mukaan nainen saa kalat; mies kalastaa tyhjää. Johtuneeko tämä suuntaus naisen kyvystä uittaa perhoa herkemällä kosketuksella vai-ko miehen päivä päivältä tiukemmasta otteesta vapaan. Seuratessani erästä naiskalastajaa huomasin hänen kalastavan lyhyin heitoin ja uittavan perhoa tarkasti. Rouva piti perheen kalassa. Samaan aikaan me miehet heittelimme voimiamme tunnossa perhomme mahdollisimman kauas jolloin perhon uittaminen olikin sivuseikka; kalatta jäätiin. Terveisiä Peltosen pariskunnalle!

Haluan toivottaa hyvää kevättä ja kesää kaikille seuramme jäsenille, erityisesti Eilalle ja Virvalle.

Lähden tästä lumitöihin.

Puheenjohtaja

Pasi Kettunen

Kevään / kesän 2003 ohjelma

TIISTAIN KERHOILLAT klo 18.00

- 1.4. **Pilkki-ilta.** Tutustumme kirjolohen ja taimenen pilkinnän saloihin sekä käytettäviin pilkkiperhoihin (sidontaa). **Vetäjä Pasi Holopainen**, Suomen pilkkimaajoukkueen jäsen
- 8.4. **Seuran pilkkikilpailut** (kts. erillinen tiedotus seuraavalta sivulta).
- 15.4. Amerikkalainen **Mrs. Carrie Steven's** kehitti vuonna 1924 maailmankuulun streamerin; Gray Ghostin. Tutustumme Stevensin streamereihin (sidontaa). **Vetäjä Olli Koskinen**
- 22.4. **Mörrum.** Miljonäärien perhopoolilla. **Vetäjä Eero Kuittinen**
- 29.4. **Kirpputori/Kahvittelu/Videoilta.** Tuo mukanasasi kirpputorille nurkkiisi kertynyt ylimääräinen tavara ja tee löytöjä kirpputori pöydältä. Katseltavana uusi video Norjan ORKLALTA, joka on yksi kuuluisimmista lohijoista.
- 6.5. **OPM:n vierailu.** Maan suurin maahantuoja esittelee kauden uutuudet. Perinteiseen tapaan OPM:n **Pyykösen Tumppi** saapuu seuramme vieraaksi.

TORSTAIN SIDONTAILLAT KLO 18.00 JATKUVAT 8.5. ASTI !

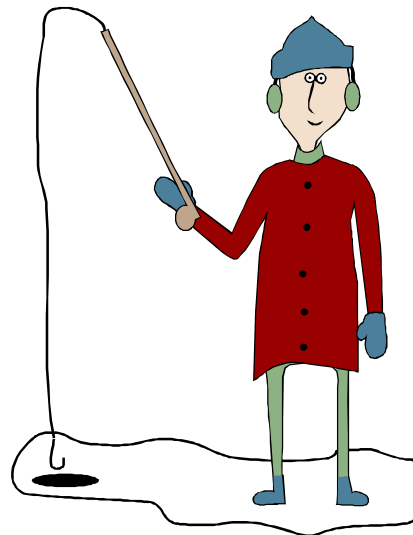
Kevään / kesän 2003 tapahtumat

- Ti 8.4. **Seuran perinteiset pilkkikilpailut** Kantelesärkän lammella iltakilpailuna klo 17–20. Katso erillinen ilmoitus viereiseltä sivulta.
- La 26.4. **Retki Tampereen Perhomessuille.**
Sitovat ennakoilmoitukset Juha Kukkoselle maanantaihin 7.4. mennessä
Puh. 801 840 tai 0500 375 703
Retken hinta: Juniorit 10 euroa
Aikuiset 15 euroa (sisältää edestakaisen kuljetuksen)
Kuljetus linja-autolla, lähtö klo 7.00 kerhotila TUULISOLMULTA.
HUOM! Myös seuraan kuulumattomat voivat osallistua.
HUOM! Retki järjestetään, jos ilmoittautuneita on vähintään 25 henkilöä.

Joensuun Perhokalastajien perinteiset P I L K K I K I L P A I L U T

Kantelesärkän lammella iltakilpailuna
TIISTAINA 8. HUHTIKUUTA
KLO 17-20

- saaliskalana lampeen istutetut kirjolochet
- seura maksaa jäsenten kalastusmaksun
- omavastuu saaduista kaloista 4,5 eur/kg
- tärpeistä ja karanneista ei laskuteta
- pilkki ja ootto-onki sallittu
- tarkemmat ohjeet paikan päällä
- paikalla grilli makkaranpaistoa varten ja kahvinkeittoa varten

PALKINTOJEN JAKO KILPAILUN JÄLKEEN

Ajo-ohje:

Joensuu-Kajaani -tieltä Uuron kohdalta n. 2,5 km Lieksan suuntaan, missä opaste Kantelesärkkä vasemmalle ja siitä kylätietä muutama sata metriä, niin mäen rinteessä näkyy talo ja sen takana lampi.

Jos kysyttävää, ota yhteyttä matti.kettunen@jns.fi tai
013-744452 tai 050-5394393

TERVETULOA JOUKOLLA MUKAAN!

HILPEÄÄ KISAMIELTÄ!

Toivottaa hallitus

Huom! Tiistaina 8.4. ei ole erillistä kerhoiltaa.

tapahotumat jatkuu...

Ke 7.5. **Heittotapahtuma** Kimmelin rannassa. klo 18.00

OPM tuo paikalle Visionin vapa-arsenaalin. Lisäksi paikalla on kaikkien amerikkalaisten valmistajien vavat, jotka ovat varustettuja valmistajien suosittelimilla siimoilla.

Nyt on mahdollista ensimmäistä kertaa verrata eri valmistajien vapoja ja niiden ominaisuuksia keskenään samanaikaisesti. Paikalla maahantuoja esittelijä Tumppi Pyykönen.

- La 10.5. **Oppia lohivavan käsittelyyn** eli VEDESTÄ LÄHTEVIEN HEITTOJEN PERUSTEET. Kuinka se alaheitto tehdään niin yhden kuin myös kahden käden vavalla. Kurssin vetäjänä on ansioitunut lohenkalastaja ja kirjeenvaihtajamme Kotkasta, **Marre Lappalainen**. Päivän aikana saamme neuvoja aivan kädestä pitäen siihen kuinka tuo paljon puhetta ja porua aiheuttanut heitto suoritetaan. Paikka **Utran kanava**, tapahtuma alkaa klo 12.00. Lisätietoja ja ajo-ohjeet Pasi Ketuselta, puh. koti 747 140.

7.–8.6. **Perhokalastuskurssi Ruunaan koskilla** (la–su).

Kurssi pidetään Ruunaan Siika- ja Murrookoskilla. Viikonlopun aikana tutustumme joen eliöstöön; hyönteisiin ja toivottavasti teemme lähempää tuttavuutta myös kalojen kanssa, lisäksi tutustumme eri kalastustustekniikoihin unohtamatta nuotiolla istumista ja loimukalan (makkaran) valmistusta.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Olli Koskinen, gsm 050 341 8108
Pasi Kettunen, koti 747 140

9.–10.8. **Perhokalastuskilpailut Ruunaalla** (la–su).

Joensuun Perhokalastajat Ry:n jäsentenväliset perhokalastuskilpailut pidetään Ruunaalla perinteisesti elokuussa.

Kokoontuminen ja ilmoittautuminen Siikakosken parkkipaikalla la 9.8. klo 11.30. Kilpailu alkaa la klo 12.00 ja päättyy su 10.8. klo 12.00. Punnitus Siikakosken parkkipaikalla klo 13.00. Palkinnot kolmelle ensimmäiselle sekä suurimman kalan saaneelle. Säännöt julkaistaan kisapaikalla noudattaen aikaisempien vuosien sääntöjä.

Kesän perhokalastuksen SM-karsinnoista kiinnostuneet, ottakaa yhteyttä Kari-Jussi Kinnariin puh. 0500 758 294

Pielisen Järvilohen nykytilanne

Kysymys Lieksanjoen ja Pielisen järvilohen kohdalta on ollut esillä jo pari vuosikymmentä. Alkuperäinen Pielisen järvilohi ja taimen on menetetty vesivoimaloiden rakentamisen myötä. Lajit on kuitenkin onnistuttu ns. Vuoksen kannasta istutuksin palauttamaan alueelle. Lohikanta on ylläpidetty Lieksanjoesta ja Pielisjoesta pyydettyjen emokalojen kautta. Vuoksen järvilohi on nykyisin luokiteltu luonnosta kokonaan kadonneeksi lajiksi.

Järvilohikannan vahvistamista ja palauttamista Lieksanjokeen ovat pohtineet sekä viranomaiset että useat paikalliset työryhmät. Sen jälkeen kun Lieksanjoen uittosääntö kumoutui 1988, joen kalataloudellisia edellytyksiä on parannettu valtion maksamin koskikunnostuksin. Näin on luotu mahdollisuuksia myös luontaisen lohi- ja taimenkannan palauttamiseen.

Ruunaan kalastusalueen Järvilohi-hankkeen (v. 1999–2001) tuloksena syntyi selvitys, jonka mukaan nousutien rakentaminen on teknisesti ja biologisesti mahdollista sekä yhteiskunnallisesti merkittävää. Hankkeen esityksestä Lieksa julistautui Järvilohikaupungiksi ja useat tahot sitoutuivat mukaan jatkotoimiin. Myös järvilohen matkailullinen merkitys korostui selvityksissä.

Lieksanjoki–Vesitie Venäjälle interreg -hankkeessa Lieksan Melojat selvitti vesiretkielyn edellytyksiä Venäjän puoleisella Lieksanjokeella. Jokialue osoittautui erittäin sopivaksi sekä retkeilyyn että kalastukseen. Vesitie Venäjälle -hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Mujejärven piirin ja paikallisten toimijoiden kanssa. Jatkotoimiin on kutsuttu myös Karjalan Tiedekeskus ja hankkeista on keskusteltu Karjalan tasavallan matkailukomitean kanssa. Luontaisiin kalakantoihin liittyvät asiat yhdessä matkailun kehittämisen kanssa on nähty Venäjällä

tärkeiksi ja Lieksajärven alueella on aloitettu kalakantojen kartoitukset venäläisin voimin. Mujejärven piirin, Lieksan kaupungin ja useiden suomalaisten ja venäläisten yhteistyötahojen kanssa on jo vuoden ajan valmisteltu hyvässä yhteisymmärryksessä laajaa Tacis CBC Small Project Facility -hanketta, jonka yhtenä tavoitteena on aloittaa järjestelmällinen vesi- ja kalastusmatkailu Mujejärven alueella. Hankkeen onnistumisen edellytyksenä on kerätä riittävä ja luotettava taustatieto mm. kalakannoista ja kehittämisen mahdollisuuksista. Tuleva TACIS-hanke toteutetaan yhteistyössä Pielisen Järvilohi Lieksanjokeen Interreg -hankkeiden kanssa.

Pielisen alue turvaa yhdessä Ala-Koitajoen ja Pielisjoen kanssa järvilohen luontaisen elinkierron ollen keskeinen osa lajin geneettisen monimuotoisuuden ylläpitoa Suomen puolella. Venäjän puoleinen Lieksanjoen valuma-alue huomioidaan osana harjuksen ja taimenen luontaista elinkiertoa. Venäläis-suomalaisin yhteistoimin muodostetaan myös matkailullisesti merkittävä virkistyskalastusalue, joka pohjautuu vesistöalueen lohikalalajeihin.

Pielisen Järvilohi Lieksanjokeen I Interreg IIIA Karjala

Nousutieselvitykset ja biologiset osatekijät -hanke

Lieksanjoen nousutie – Yhteys Venäjälle -hanke

Hankkeiden päätavoitteena on turvata Järvilohen monimuotoisuus ja luontainen elinkierto. Lisäksi on tarkoitus luoda Järvilohi-imago sekä tuotteistaa Pielisen ja Lieksanjoen järvilohi matkailullisesti. Toiminnot toteutetaan

sekä Pielisen Karjalassa että Lieksanjoen Venäjän puoleisella osuudella.

Tavoitteiden toteutuminen edellyttää mahdollisimman täydellistä luonnonkiertoa, jota tarvittaessa täydennetään kalanviljelyllä.

Tavoitteiden ja toimintojen pääkohdat

Järvilohen ja -taimenen perimän ylläpitäminen

Hankkeen tavoitteena on osaltaan varmistaa kalakantojen kestävä käyttö ja turvata lajien geneettisen monimuotoisuuden säilyminen. Hankkeessa laaditaan kokonaisvaltainen arvio järvilohen ja -taimenen elämänkierron järjestämis- ja ylläpitomahdollisuuksista Lieksanjoessa sekä Pielisessä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka pohjalta voidaan päättää kalakantojen käytöstä ja hoidosta sekä suojelun että matkailun tarpeet huomioiden.

Tavoitteiden saavuttamiseksi tulee selvittää Pielisen kyky tuottaa emokalvoja Lieksanjokeen. Tätä varten toteutetaan Pielisellä kalastustiedustelu tänä vuonna kalastustiedustelu yhdessä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Joensuun toimipisteen, Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen ja Pielisen kalastusalueen kanssa.

Nousukalojen käyttäytymistä Lieksanjoessa selvitetään radiotelemetristen seurantojen avulla. Tarkoitus on mm. tutkia, etsiytyvätkö emokalvat ns. vanhaan uomaan sekä ylittävätkö ne Pankajärven matkallaan kohti yläpuolisia koskialueita.

Pankajärven yläpuolisten koskien kykyä tuottaa poikasia selvitetään ns. habitaattikartoituksin, joissa poikasten viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä, mm. syvyys, virtausnopeus, pohjan laatu ja kasvillisuus selvitetään. Näin pystytään nykyistä paremmin arvioimaan koskien nykyinen poikastuotantopotentiaali sekä kyetään arvioimaan, miten paljon koskien lisäkunnostus kasvattaisi poikastuotantoa. Viimeksi mainittua varten tehtiin viime syksynä Käpykoskella pienimuotoinen koekunnostus.

Lieksanjoen sekä sen sivu-uomien vaelluspoikastuotantoa selvitetään pyydystämällä Pieliseen vaeltavia poikasia eli smoltteja.

Kalojen nousutie

Hankkeen aikana laaditaan yleissuunnitelma nousutien rakentamiseksi Lieksanjokeen sekä rakennetaan vanhan uoman nousutie sekä laaditaan suunnitelma säännöstelypadon ja Pankakosken voimalaitoksen ohittamiseksi.

Hankkeen ohjausryhmä on helmikuussa pidetyssä kokouksessaan hyväksynyt Fortum Energy Solutions -yhtiön tarjouksen nousuväyläsuunnitelmaksi.

Perusta matkailulle sekä paikalliselle elämiselle

Tavoitteena on, että luontainen, arvokas kalakanta antaa perustan matkailun ja muun elinkeinotoiminnan kehittämiseksi. Se luo uusia matkailu- ja käsityötuotteita sekä työpaikkoja Ruunaan, Pielisen sekä Venäjän Karjalan alueelle. Muutos näkyy sekä tuotteiden sisällössä, määrässä että laadussa. Järvilohituotteet ovat valtakunnallisesti tunnettuja ja tunnustettuja. Kalastus on toiminnassa keskeisessä osassa. Järvilohi-imago on myös yksi peruste Pielisen - Karjalan seutukunnalle muuttaville uusille ihmisille, koska jatkossa yhä enemmän kiinnitetään huomiota luontaiseen ympäristöön ja siihen liittyviin harrastusmahdollisuuksiin.

Lieksanjoki – Vesitie Venäjälle

Hankkeessa luodaan sekä henkinen että fyysinen yhteys Venäjälle, rajan takaiseen Lieksanjokeen luonnon ja elinkeinotoiminnan vaatimukset huomioiden. Tänä vuonna on käynnistynyt Tacis-hanke yhdessä Karjalan Tasavallan Mujejärven piirin kanssa. Rajan läheisten jokialueiden kalakantoja (erityisesti harjus ja taimen) hoidetaan kestävästi käytön mukaisesti yhteistyössä, jolloin rajaa ylittävä toiminta saa jatkossa myös selkeän yhteisen nimittäjän.

Järvilohi saaliskalana

Järvilohi, joka on myös Pohjois-Karjalan maakuntakala, on yksi Pohjois-Karjalan luontomatkailumaakunnan keskeisistä tunnusmerkeistä. Ruunaa ja Lieksanjoki on sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti tunnettu luontomatkailu- ja kalastuskohde, jossa järvilohi antaa matkailijalle ja vapaa-ajan kalastajalle mahdollisuuden ainutlaatuihin saaliselämyksiin. Paikallinen yritystoiminta käyttää merkittävästi hyväkseen järvilohi-imagoa ja on luonut lohituotteita, jotka tunnetaan ja tunnustetaan.

Järvilohi tutuksi – Lohikalojen sisävesipyynnin historiaa ja järvilohen tulevaisuutta -näyttely

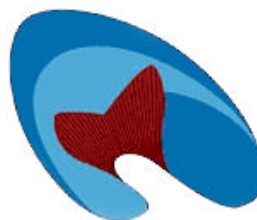
Järvilohi tutuksi – Leader hanke yhteistyössä Suomen vapaa-ajankalastusmuseo, Kalastusmuseoyhdistys, Pielisen museo ja Kolin Luontokeskus Ukko sekä Pielisen Järvilohi Lieksanjokeen hankkeet ovat järjestäneet kiertävän näyttelyn Lohikalojen sisävesipyynnin historiasta. Pielisen museolla avattu näyttely kertoo kuvin ja esinein kalastuksen historiasta sisävesillä ja lohijoilla. Paikallista osuutta ovat mm kuvat Lieksanjoelta ennen voimalaitosrakentamista sekä kuuluisien Lieksalaisten perhonsitojien taidonnäytteet.

Näyttely on avoinna Lieksan museolla 4.3.–25.4.2003, joka jälkeen näyttely siirtyy kesäksi Kolin luontokeskus Ukkoon.

www.jarvilohi.net

Hankkeiden yhteiset nettisivut kertovat toiminnasta Pielisen järvilohen ympärillä. Sivulla kerrotaan ajankohtaisista toiminnoista sekä projektien etenemisestä.

Pielisen Järvilohi Lieksanjokeen -Projektin toimipiste: Pokrontie 2, 81720 LIEKSA

Pielisen
Järvilohi
Lieksanjokeen

Biologinen osio

Projektikoordinaattori Juha Rouvinen
0400-491 699
juha.rouvinen@lieksa.fi

Kalatie-osio

Projektikoordinaattori Matti Koivunen
0400-475 238
matti.koivunen@lieksa.fi

Järvilohi tutuksi –

Leader-hanke
toimipiste: Pokrontie 2
81720 LIEKSA

Hankevetäjä Suvi Komsa
050-402 3018
suvi.komsa@oyk.pkky.fi

WP-PUTKI
Nurmeksentie 6
80100 JOENSUU

PÄIVYSTYS 24h

- Kaikki LVI-alan työt
- Tarvikemyymälä

Puh. (013) 125 495, Fax 125 496
Matkapuh. 0400-674 522 Nopea Joustava LVI-asennuspalvelu

WP WP WP WP WP WP WP WP WP WP WP

Musta aalto

Teksti ja kuvat: Ensio Holopainen

Vuoden -89 viimeisessä Perhokalastus lehdessä oli Pekka Karkkolaisen kirjoitus Vihreitä lohiperhoja. Olimme muutamia vuosia aikaisemmin aloittaneet perheeni kanssa tekemään noin viikon pituisen kesälomareissun pohjoiseen ja kalastuksesta kiinnostuneita kun olimme niin jutut Tenon suurista lohista tietenkin kiinnostivat. Perhon sidonta kiinnosti myös, sidontavälineet oli hommattu ja sitomisessa jotenkuten alkuun päästy vanhimman poikani Pasin kanssa.

Saimme vuosina 86–89 yhteensä kymmenkunta tinttiä ja yhden 8 kg lohen. Useassa perhossa joilla kaloja saimme oli vihreä perä, niinpä ajattelin sitoa tulevana talvena Karkkolaisen jutussa mainittuja vihreitä perhoja. Niistä perhoista on jäänyt perhorasiaan Musta aalto, ja siitä tuli perho joka on antanut meille eniten kaloja välillä Sirma–Palokoski. Suurin osa kaloista on ollut tinttejä, ja joitakin jalkoja, mutta on sillä saatu muutama lohikin.

Reseptin Karkkolainen tähän perhoon on saanut Lauri Sälevältä, joka kertoo jutussa perhon synnystä. Aarne Aalto niminen kaveri näytti minulle numero 4 kaksihaaraista perhoa, joka oli muuten musta, mutta häkilä oli vihreä. Kehui sitä hyväksi ja pyysi sitomaan samanlaisen, koska se oli ainoa kappale. Myöhemmin Sälevä kertoo lisänneensä pyrstön tyveen vähän fluorivihreää ja punaista. Ajan saatossa perho on muodostunut seuraavanlaiseksi.

Koukku: 4 Kaksihaara
Hela: hopea
Perä: fluorivihr. keinosilkki
Pyrstö: kultafas. töyhtöhöyhen, päällä fluoripun. keinosilkki
Vyö: musta strutsi tai chenille
Kierre: soikea hopea
Runko: musta silkki tai villalanka
Runkohäk.: oliivinvihreä kukko
Partahäk.: sama kuin edellä
Siipi: pieni kimppu mustaa oravan häntää sivuille kultafas. tippetit ja päälle mustaa oravan häntää, tai karhua
Pää: musta.

6.7-99 klo: 7:35 tämä 15,3 kg kojamo kimpaantui musta aaltoon ja pisti kalamiesten, Jannen ja Pasin polvet tutisemaan. Kala on mitattu lohirannassa veret laskettuna kalataloustutkimus laitoksen vaa'alla.

Musta aalto on antanut kalaa oikeastaan joka ilmalla, niin sateella kuin poudalla yöllä ja päivällä.

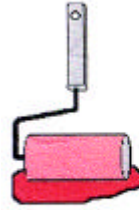
Joinakin kesinä se on pelastanut koko kalareissun, mutta ei siihenkään aivan joka kesä ota. ■

Taito Ala-Poikela
TYRSKYTAIMEN

Kauppakatu 28
80100 Joensuu
Puh. (013) 821 866
Gsm 040 540 6854
Faksi (013) 821 864
Email:
taito.ala-poikela@tyrskytaimen.fi
www.tyrskytaimen.fi

**Maalausliike
Erkki Muje Oy**

Mäkirinteentie 16, 83750 Sotkuma
GSM 0400 274 342, puh. (013) 638 686

**Nostotyöt 18 tn nostimella
KULJETUS
E. LAPPALAINEN**

Uukunniemenkatu 7
80200 Joensuu
0400-800 228

**JOENSUUN
RETKI JA
PYÖRÄ**

Koskikatu 9, 80100 JOENSUU
☎ (013) 228 618

**MOTELLI
MYLLYMAJA**

Ylämyllyntie 79 D
puh. (013) 852 536

PARMA

KEITTIÖT

www.parmakeittiot.com

- Vanerit • Hyllylevyt •
- Ecolam® -työpöytätaasot •
- Liimapuulevyt • MDF-levyt •
- Kosteantilan levyt • Sahauspalvelu •

SOUDAL

- Uretaanit • Silikonit
- Liimamassat
ammattikäyttöön

Av. ark. 7.00 – 17.00

PALAVANERI KY

Puh. (013) 225 245

Faksi (013) 225 295

Salpakankaankatu 36, 80100 Joensuu
www.palavaneri.com

**JOENSUUN
NOSTAJAT OY**
www.joensuunnostajat.fi

Lylykoskentie 12 b, 80130 Joensuu

Puhelin (013) 123 177

Faksi (013) 123 353

S-posti: info@joensuunnostajat.fi

- AUTONOSTURIT
- SIIRTORULLASTOT JA TUNKIT
- TRUKIT
- HIAB / VL-AUTOT
- KUROTTAJAT
- ILMATYYNYT

Virveliperho

Kirjoittaja: Heikki Makkonen, Joensuu

Tapahtumapaikka on Kaarneenkoski Nivan kylällä Kuhmossa. Vuosi on jotakin 1994. Olin lähtenyt poikani kanssa elokuun alussa viikonlopuksi Kainuun kalavesille. Otimme isäukon asuntovaunun auton perään tukikohdaksi ja asunnoksi. Poika oli perhostellut jo menneen kesän. Minä en vielä omistanut perhovälineitä.

Näin loppukesästä oli pienellä koskella pääsyt vesi niin matalalle, että vieheeni raapivat jatkuvasti pohjaa ja toivat mukanaan erilaisia kasvikunnan tuotteita. Jyke pärjäsi hyvin perhoillaan. Niinpä minäkin aloin suunnitella perhokalastusvälineitä. Laukusta löytyi leukalappunsa menettänyt pieni kelluva vaappu. Se muuttui heittokohoksi, kun otin siitä koukut pois. Sen perään laitoin vielä tapsin 0,20 mm siimasta. Pyysin pojalta perhoa tapsiin.

Hän antoi kotelostaan jonkun karvatumpun: pupa kuulemma. Varmasti huonoin kaikista, mitä häneltä löytyi. Pyysin vielä solmimaan sen siimaan, kun en osannut perhosolmua.

Jyke oli vähän aiemmin menettänyt kosken niskalla yhden perhon tuhtin taimenen tärpissä ja jäi loikoilemaan vaunuun vähän harmissaan. Minä sen sijaan marssin niskalle kokeilemaan uutta viritystäni. Heitin kohon perhoineen veteen ja annoin virran viedä sitä kohti kapeaksi kuristuvaa niskan taitetta. Kohta tuntui siimassa pienen kalan pyristelyä. Kelasin kalan ylös. Pieni ahven oli ensimmäinen perhokalani. Sen jälkeen seurasi vielä pari muuta pikkukalaa: ahventa ja särkeä. Tämäpä vasta hyvä peli on, tuumailin. Mutta parempaa oli tulossa. Taas koho lipuu kohti niskaa. Kiristän siimaa kelatakseni perhon takaisin. Silloin koko

systemi pysähtyy hetkeksi, mutta lähtee pian liikkeelle. Siellä on kala! Voimaa tuntuu olevan. Yritän varovasti kelata, mutta kala ottaa mieluummin siimaa ulos. Siima kyllä kestäisi panna vastaan, mutta tapsisiima on ohut. Toisaalta kala on nyt kiinni yhdessä pienessä koukussa, eikä kolmihaaraisessa. Tolkutan itselleni, että muista ohut tapsisiima. Siinä sitä vedetään vuoronperään. Kun koukku pysyy kalan leuassa, on sen vähitellen annettava periksi. Viimein saan vastapelurin haavin ulottuville ja koukkaan sen rannalle. Kädet tutisevat jännityksestä niin, etten meinaa saada kolkattua kalaa. Tässä vaiheessa ilmestyy pusikosta esille Jyken hämmästynyt naama. Harvoinpa olen nähnyt niin paljon kertovaa ilmettä. "Miten se sillä perholla ja noilla vehkeillä? Vei perkules sen kalan". Minä taas olin ikäänkuin, että "anteeksi, ei ollut tarkoitus". Vaaka näytti 1,6 kg. Kala oli sellainen lyhytmallinen paksu jupura. Kello näytti tuolloin puolta päivää ja aurinko paistoi kirkkaalta taivaalta, joten ei se ollut tavallinen kalansaantiaika. Ilmeisesti asiaa auttoi, ettei koskella ollut muita touhuamassa, kuten esimerkiksi edellisellä iltana. Vasta vuosien kuluttua ymmärsin miksi tuo kala todennäköisesti innostui ottamaan perhoni. Siimaa kiristäessäni pupankuvatus nousi pintaa kohti kuin oikea pupa: tapahtui siis Leisenringin nosto, kuten perhokalastusermi kuuluu.

Perhokalastusurani menestys jatkui vielä myöhemmin samana päivänä, kun sain kosken alaosa juuri mitan täyttävän taimenen, jonka kyllä sitten päästelin menemään. Iltaa kohden alkoi koskelle taas keräytyä porukkaa niin, että heittopaikkaa sai etsiskellä. Niinpä kalan

saantikin loppui. Sunnuntai jatkui samanlaisissa olosuhteissa: kirkas taivas ja lämmintä. Aamupäivän kalastelu ei tuottanut tulosta. Puolilta päivin pidimme lounastauon ja lepäilimme syönnin päälle. Selailin mukaan ottamaani lehteä, jossa oli juttu kyseisestä koskesta. Kirjoittaja neuvoi, että kosken alla olevasta suvannosta, joka on oikeastaan järven lahtipoukama, voi onnistua saamaan taimenia, kun antaa vieheen painua lähelle pohjaa. Tuomasin, että voihan tuonkin ajankuluksi kokeilla. No, perhoahan ei saa niin syvälle, joten vaihdoin heittokohovirityksen tilalle rusehtavan Toby-lusikan. Jyke jäi taas makoilemaan vaunuun, eikä nytkään tuntunut antavan minulle suuria toiveita kalan saamiseksi. Asetuin kosken loppuliun kohdalle ja lennätin Tobyn keskelle suvantoa. Sain kelata vieheen rauhassa takaisin. Heitin toisen keran ja annoin lusikan vaipua välillä vähän nykäisten kokeillakseni, onko pohja jo saavutettu. Sitten aloin kelata ja annoin vavan kärjellä

eloä vieheelle. Yht'äkkiä vavan kärki notkahti. "Tarrasiko se Topi kuitenkin pohjarajoihin?". Sitten vapa alkoi kertoa kalan jumputuksesta. Pumpppasin siimaa lyhyemmäksi, jotta kala ei pääsisi sotkemaan siimaa pohjakiviin. Sitten jatkoin tasaista väsyttelyä enkä enää pitänyt kiirettä. Annoin kalan rimpuilla aikansa ja otin siimaa sisään aina, kun se reutomatta onnistui. Virta oli siinä vielä voimakas, joten kala sai siitä itselleen tasoitusta. Viimein sain kalan haavimisetäisyydelle. Voimakas virta ja hankala kivikkoinen ranta tekivät haavimisen vaikeaksi, mutta sieltähän se taimen nousi. Tämä ei yltänyt ensimmäisen painoon, mutta oli kuitenkin 1,3 kiloinen ja vahva taistelija. Homma oli mennyt täsmälleen lehtijutun ohjeen mukaan!

Jyke oli taas koonnut itsensä, ja oli tulossa katsomaan, mitä isäukko touhuaa. Hämmästeli taas minun moukantuuriani.

Samana syksynä vaihtui virvelini perhokaluustoon. ■

Artic Kaihdinalan laatumerkki

SÄLEKAIHTIMET, RULLAVERHOT
 PYSTYLAMELLI, -PLISEE KAIHTIMET
 MARKIISIT YM. ALAN TUOTTEET
 KORJAUKSET, HUOLLOT
 MITTAUS, ASENNUSPALVELUT

Tehdas ja myymälä
Artic-Kaihdin Oy
Puh. (013) 2645 110
 Faksi (013) 2645 115
 Salpakankaankatu 38, 80100 Joensuu
 myynti@artickaihdin.fi

Malmikatu 5,
 80100 Joensuu
 Puh. (013) 254 3220
 Internet: www.skv.fi

Sinun Kotiasi Varten

 The SKV logo consists of a stylized red house icon with a white roof and a white chimney, positioned to the left of the letters "SKV" in a large, bold, black, serif font. Below the logo, the text "Välityspalvelu • Isännöinti" is written in a smaller, black, sans-serif font.

SKV
 Välityspalvelu • Isännöinti

M A T T O A S E N N U S

 The logo for J. HEIKKINEN OY features a stylized grey and white graphic of a house or roofline to the left of the text "J. HEIKKINEN OY" in a bold, white, sans-serif font. The text is set against a red background.

J. HEIKKINEN OY
 Rekkatie 3, 80100 JOENSUU - Puh. (013) 223 140 - Fax (013) 223 141

Koskikalastus Pirkanmaalla

Lauri Syrjänen

Koskikalastajalle on Pirkanmaalla tarjota parikymmentä mielenkiintoista ja kohtalaisen saalisvarmaa kohdetta. Näistä Virtain Kotalankoskille, Parkanon Viinikanjoelle ja Tammerkoskelle on myönnetty valtakunnallinen "Laatu-apajat" status. Samaan ryhmään voisi liittää suurista reittikoskista Virtain Herraskosken ja Vilppulankosken.

Pirkanmaan perhovedet kuuluvat Kokemäenjoen vesistöön ja ovat pääosin reittivesiä, joissa kaloilla on esteetön kulkumahdollisuus järvistä koskiin tai koskesta toiseen. Kalataloudellisesti uudelleen kunnostettujen kohteiden kalastusolosuhteet ja oheispalvelut on saatu vastaamaan vaativammankin kalastajan odotuksia.

Vedenlaatu kaikissa kohteissa on kaloille sopiva. Väri samenee kuljettaessa pohjoisesta etelään ja idästä länteen, alkaen Längelmäen kirkasvetiseltä Pääskylänjoelta, Parkanon ruskeavetisen Aurejärvenreitit kautta Viialan savisamealle Haihunkoskelle ja täältä takaisin kirkasvetiselle Valkeakosken Apianvirralle.

Tavoiteltavat saaliskalat ovat taimen, kirjolohi, harjus, siika ja toutain, sekä luonnollisesti myös muut luonnossa esiintyvät lajit. Virtain Kotalankosket ja Pääskylänjoki ovat puhtaat taimen- ja harjuskosket, toutainta esiintyy saaliiksi asti Lempäälän Kuokkalankoskessa, Viialan Haihunkoskessa ja Nokian Siuronkoskessa.

Suosittelavin kalastusmenetelmä näillä vuolasvirtaisilla ja kivisillä koskilla on ilman muuta perhokalastus. Ainoastaan perhokalastukselle varattuja kohteita ovat Kotalankoskien Kituskoski, Suodeniemen Putajankoski ja lyhyt, mutta saalisvarma, osuus Tammerkoskella. Kirjolohella ja onkikokoisilla taimenilla suoritettut istutukset suosivat streamer-kalastusta. Luokkaa 4-5 oleva 9' vapa ja kelluva siima, jonka peruketta voi tarvittaessa painottaa, on "täytyy" välineistö, millä pärjää kohteessa kuin kohteessa. Streamereistä Tinseli ja valkoinen Marabou Muddler sekä pikkuperhoista kuulupää March Brown, Mysis-jäljitelmä ja Nalle Puh takaavat yleensä ainakin tärpin.

Huomattava on, että Pirkanmaalla onnistuu menestyksekkäs perhokalastus myös talvella, ainoastaan vahvaluminen talvi asettaa omat rajoituksensa. Tämä luonnollisesti ei koske Tammerkoskea, jossa kalastajien kulkureitit aurataan ja hiekoitetaan. ■

a wish

*Voi, kertokaa rakkaat enkelit,
Miks' on se niin,
Et' vaikka tuhansien mailien takaa,
Unelmissain usein palaan,
Rannalle "jumalaisen" Speyn?*

*Kuningas David kerran hallitsi Jordanilla,
Rohkealle Caesarilla oli valtaa Tiber-joella.
Mutta Caesar ei ollut Gordonin rinnalla mitään,
Ja Tiber rinnalla Speyn, vitsi vain.*

*Ja Amazon-, Niili- ja Euftrat-joet,
Kulkevat kaikki kulkujaan,
Ja Shannon-joki maassa "heimolaisten",
Mutta yksikään ei vedä vertojaan Spey-joelle.*

*Voi mitä kalastusta! Kautta Jupiter Ammonin,
Sanon, ei maailmassa ole mitään lailla perhokalastuksen,
Ja erityisesti pyyntiä lohen,
Pooleissa laukkaavaisen Speyn.*

*Kuusi viikkoa syyskuun alusta
Kului kuin yksi kaunis päivä,
Aika, jonka aina tulen muistamaan,
Paratiisin, laineilla Speyn.*

*Jos minulla olisi yksi toive,
Kun hiukseni ovat hauraat ja harmaat,
Se olisi saada kalastella,
Kuolemaani asti laineilla Speyn.*

*Ja kun julma tyranni lähestyy,
Kun elämän henki hiipuu pois,
Levätköön kaikki mikä minusta jäljelle jää,
Penkereillä joen nimeltä Spey.*

Arhtur Edward Knox, 1892

*Lady Caroline
Kalle Rönty, 1980*

Vapaasti suomentaen **Eero Kuittinen**

Lähde: Frödin, M. (1991) *Classic Salmon Flies, History & Patterns*.

Sanomalehti **KARJALAINEN** on seuran tiedotuslehti. Sen perjantain järjestöpalstalla ilmoitetaan kaikista mahdollisista tapahtumista tai muutoksista, joita on tullut **Tuikissa** ilmoitettuun ohjelmaan.

Seuraava Tuikki ilmestyy SYYSKUUSSA. Aineiston viimeinen jättöpäivä on 31.8.2003. Toimita Tuikkiin tuleva aineisto suoraan taittajalle sähköpostitse osoitteella: maarit.ignatius@surfeu.fi tai postitse osoitteella: Oksojankuja 1 D 8, 80260 JOENSUU. Aineistoa ottaa myös vastaan Matti Kettunen, s-posti: matti.kettunen@jns.fi tai osoitteella: Tuulikinkatu 11 B, 80260 JOENSUU.